

trajnostno
poročilo 2004

trajnostno
poročilo 2004

VSEBINA

6	Nagovor predsednika uprave
8	Vizija in strategija
8	Okoljska politika
9	Izjava o varnosti
9	Dosežki na področju trajnostnega razvoja
9	Družbena odgovornost
11	Predstavitev podjetja
12	Osebna izkaznica podjetja
13	OKOLJSKI DEL
13	Viri
19	Odpadne vode
20	Odpadki
22	Hrup
22	Emisije v zrak
22	Stroški varstva okolja
23	Cilji in programi za leto 2005
24	SOCIALNI DEL
24	Človeški viri
29	Človekove pravice
31	Družbena skupnost
36	Odgovornost do porabnikov
38	KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA
38	Zbirna tabela trajnostnih podatkov
40	Trajnostna karakteristika
41	Ekološko produktivnostni indeksi
43	Razlaga kratic in pojmov

Trajnostni
razvoj
pomeni,
da
namesto
omejenih
naravnih
dobrin
izkoriščamo
neomejene
zmogljivosti
našega
uma.

(Juha Supila)

NAGOVOR PREDSEDNIKA UPRAVE

Poslanstvo Krke je omogočiti ljudem zdravo in kakovostno življenje. To je možno doseči le z uravnoveženim, sonaravno trajnostnim razvojem, ki zagotavlja ohranitev zdravega in čistega okolja sedanjim in prihodnjim rodovom. Z upoštevanjem osnovnih načel trajnostnega razvoja priznavamo vlogo širšega družbenega okolja, ki našemu delovanju postavlja določene omejitve in nam ga hkrati omogoča. S tem se posredno vključujemo tudi v uresničevanje Nacionalnega programa varstva okolja Republike Slovenije.

Družba s takšno usmeritvijo potrebuje za svoje delovanje ustrezno družbeno vzdušje, ki ga zagotavljajo zakonodaja, standardi, ekonomska, okoljska in socialna politika, ter ustrezno spodbujanje gospodarske ustvarjalnosti in upravljalvske učinkovitosti državne uprave, lokalnih dejavnikov in vodstvenih struktur podjetij. V Krki se zavedamo, da mora prav gospodarstvo omogočati izboljševanje stanja okolja in saniranje nakopičenih degradacij in da povsem čiste proizvodnje, ki ne bo vplivala na okolje in zaposlene, ni. Zato si prizadevamo, da bi bila okoljska bremena in vplivi na varnost in zdravje zaposlenih čim manjši in pod mejo določenih kakovostnih normativov. To nas vodi pri usmerjanju raziskovalnega dela, izboljševanju proizvodnih procesov, izobraževanju ljudi, vlaganju v tehnologije za zmanjševanje vplivov na okolje in zaposlene ter v skrbi za prijetno delovno okolje.

Pri uresničevanju poslanstva in strategije na področju varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu sta nam v veliko oporo standarda ISO 14001 in OHSAS 18001, ki vključujeta vse organizacijske enote in vse zaposlene v Krki.

Temeljni cilj okoljske politike, sprejete ob uvajanju standarda, je nenehno izboljševanje stanja okolja. S tem ustvarjamo podjetje, katerega razvoj je uravnovežen z zaposlenimi, lokalno in širšo družbeno skupnostjo ter naravo. Le s sodelovanjem vseh zaposlenih in zainteresiranih javnosti lahko uresničujemo načela našega trajnostnega razvoja, poslovanje pa vodimo kontinuirano in dolgoročno. Temu cilju uspešno sledimo, kar je posledica dolgoletnega zavzetega in strokovnega dela ter velikih naložb. Tri leta po uvedbi sistema ravnanja z okoljem in pridobitvi certifikata ISO 14001 ugotavljamo izboljšanje stanja na vseh področjih varstva okolja.

Zaposleni so za rast Krke življenjskega pomena, zato bomo tudi v prihodnje s posebno pozornostjo spodbujali ustvarjalnost, inovativnost, dostopnost znanja ter skrb za zdravje in dobro počutje vseh zaposlenih.

V Krki se zavzemamo za uravnotežen razvoj svoje panoge, poseben pomen pa dajemo varovanju zdravja in okolja ter odkritemu in korektnemu odnosu do javnosti. Sistematičen in preventiven pristop zagotavljamo z rednim poročanjem o izboljšavah. Da smo pri tem uspešni, nam vsako leto potrdi pridobitev pravice do uporabe loga POR za odgovorno ravnanje.

Zavedamo se, da s svojim delovanjem vplivamo na okolje ter na varnost in zdravje zaposlenih. Vlaganj v varstvo okolja ter varnost in zdravje zaposlenih zato ne obravnavamo kot nepotrebni strošek, ampak kot dolgoročno naložbo, ki bo omogočila ohranitev ali celo izboljšanje kakovosti življenjskega prostora. Zato v okviru letnih planov, ciljev in programov dopolnjujemo že začete dejavnosti in se lotevamo novih projektov za trajnostno izboljšanje stanja.

Trajnostni razvoj za nas ni naključje, ampak obveza in odgovornost. Zato tudi trajnostno poročanje razumemo kot račun, ki vsebuje postavke o ekonomskih, socialnih in okoljskih učinkih in smo ga dolžni pojasniti zaposlenim in javnosti.

Jože Colarič

predsednik uprave in generalni direktor

VIZIJA IN STRATEGIJA

Naša vizija je utrjevati položaj enega vodilnih generičnih farmacevtskih podjetij na evropskem trgu.

S krepitvijo dolgoročnih poslovnih povezav in partnerskih odnosov na področjih razvoja, oskrbe z izdelki in trženja bomo uresničevali svojo vizijo uglednega in prodornega ter visoko inovativnega mednarodnega generičnega farmacevtskega podjetja.

Prodrali bomo z najhitrejšim razvojem in s ponudbo kakovostnih in dostopnih farmacevtskih izdelkov. S tem bomo omogočali ozdravitev in ohranjanje zdravja številnim ljudem na vseh koncih sveta. S hitrim odzivanjem bomo obvladovali nenehne spremembe in prvi zadovoljevali nove potrebe kupcev.

Krkina dolgoročna strategija temelji na razvoju in prodaji generičnih farmacevtskih izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami. Z njimi in v manjši meri tudi z izdelki licenčnih partnerjev bomo uporabnikom zagotavljali visokokakovostna, varna in učinkovita zdravila z dodano vrednostjo.

Temelji Krkine strategije so: usmeritev v inovativno generično področje, lasten razvoj izdelkov in storitev ter njihova dostopnost, hitrost in fleksibilnost, biti prvi na tržišču in ga zadnji zapustiti, razvijanje partnerstva in zaupanja, kreativnost in učinkovitost pri obvladovanju visokih tehnologij, vlaganje v ljudi in njihov razvoj, razvijanje okolja, v katerem živimo, povezovanje, stalno izboljševanje vseh prvin okolja.

V Krki smo prepričani, da bomo zastavljene cilje dosegli le z jasno vizijo, uresničevanjem poslanstva in s strategijo, ki vključuje odgovorno ravnanje z okoljem.

OKOLJSKA POLITIKA

V Krki, podjetju, ki se ukvarja s farmacevtsko-kemijsko dejavnostjo, se zavedamo, da le okolju prijazno podjetje zagotavlja prijetno delovno okolje in neguje sožitje s sosedi. Pri tem pa mora upoštevati vse okoljske standarde, ki jih postavlja družba.

Zavezuje se, da bomo tudi v prihodnje:

- vključevali skrb za okolje v razvojno strategijo ter v posamezna investicijska vlaganja in projekte ter na ta način skušali preprečevati negativne vplive na okolje,
- v skladu z razpoložljivo tehniko nenehno skrbeli za zmanjševanje emisij v okolje,
- zmanjševali tveganja za nastanek izrednih dogodkov ter izboljševali postopke za ukrepanje v takih primerih,
- skrbeli za učinkovito rabo energije in za zmanjševanje količine odpadkov,
- zamenjali nevarne snovi z manj nevarnimi v tehnologijah, kjer je to možno,
- izobraževali, usposabljali in osveščali zaposlene, da bi tako izboljšali njihov odnos do okolja,
- obveščali zaposlene in javnost o stanju in o dosežkih na področju varstva okolja,
- dosledno spremljali in upoštevali veljavne zakonske predpise, hkrati pa spremljali novosti v zakonodaji in smernice v farmacevtski industriji ter
- s sistematičnim postavljanjem okoljskih ciljev in programov nenehno izboljševali stanje okolja.

IZJAVA O VARNOSTI

Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu je usmerjen preventivno. Na enak način deluje tudi celotni sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu v Krki. Cilj takega pristopa je nenehno izboljševanje varnosti in zdravja pri delu tako za zaposlene kot za stranke. V tej smeri ter na osnovi zakonskih zahtev se je Krka v Izjavi o varnosti zavezala k izvajanju vseh ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, in sicer glede preprečevanja nevarnosti in tveganja pri delu, obveščanja in usposabljanja delavcev, dajanja navodil, ustrezne organiziranosti ter zagotavljanja potrebnih materialnih sredstev v ta namen.

DOSEŽKI NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Varstvo okolja za Krko ni odkritje zadnjih let. Vključeno je v njen razvoj od nastanka do današnjih dni, kar se kaže v izvedbi številnih projektov, katerih rezultat je stalno izboljševanje stanja na vseh področjih trajnostnega razvoja:

- rast prodaje in dobička (hitrejša od rasti stroškov materiala in storitev);
- nenehno zmanjševanje obremenjevanja reke Krke (sofinanciranje gradnje komunalne centralne čistilne naprave leta 1978, gradnja lastne čistilne naprave leta 1992, uvajanje čistejših tehnoloških postopkov za izolacijo bazičnih antibiotikov, dograditev čistilne naprave s tehnologijo odstranjevanja dušikovih snovi v letu 2004);
- sprejem Temeljnih smernic Združenja kemične in gumarske industrije za uresničevanje Programa odgovornega ravnanja - POR (Responsible Care) v letu 1998;
- začetek letnega poročanja nacionalnemu združenju kemične industrije (v okviru Gospodarske zbornice Slovenije) o izvajanju POR leta 2000 in pridobitev pravice do uporabe loga POR;
- certificiranje sistema ravnanja z okoljem (ISO 14001) v letu 2001;
- zmanjševanje porabe rečne vode (zaprti tokokrogi, zamenjava zastarele opreme, izboljšanje tehnoloških postopkov);
- zmanjševanje emisij v zrak (vgrajevanje filtracijskih naprav na vseh prašnih izpuhih, postavitev pralnika zraka na izpuhih v fermentacijski proizvodnji, postavitev pralnika zraka na čistilni napravi in v farmacevtski proizvodnji);
- ravnanje z odpadki (odstranitev starih zalog, ureditev sortirnice, nakup opreme za ravnanje z odpadki);
- zmanjševanje specifične rabe energije (s stalnimi vlaganji in z ukrepi učinkovite rabe energije dosegamo rast porabe, ki je počasnejša od rasti fizičnega obsega proizvodnje);
- izboljševanje izobrazbene strukture;
- podpora izobraževanju in usposabljanju;
- nenehno izboljševanje varnosti in zdravja pri delu.

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Pomembne spremembe, ki jih narekuje trajnostni razvoj, zahtevajo podporo in sodelovanje širše javnosti. Prizadevamo si zadovoljiti tako interese lokalnih skupnosti kot lastnikov, zaposlenih in številnih drugih. Aktivno se vključujemo v dogajanje v družbenem okolju ter z njim razvijamo dolgoročni partnerski odnos, ki temelji na zaupanju, razumevanju in spoštovanju. Podpiramo in vzpodbujamo predvsem tisto družbeno dogajanje, ki prispeva k večji kakovosti življenja.

PREDSTAVITEV PODJETJA

Pomembnejši dogodki v poslovnem letu 2004

- Ustanovitev podjetja Krka Pharma Dublin Ltd. nam omogoča vstop na trge Evropske unije z lastnimi blagovnimi znamkami.
- Odlični poslovni rezultati so bili doseženi zlasti v zahodni Evropi in v Sloveniji, na Hrvaškem, v Ruski federaciji in na Poljskem.
- Na zahodnoevropske trge smo uspešno vstopili s tabletami amlodipin in karvedilol.
- Četrto leto zapored smo pridobili pravico do uporabe loga POR.
- Sistem varnosti in zdravja pri delu (OHSAS 18001) smo vključili v celoviti sistem vodenja.
- Odprli smo nove prostore predstavništva v Bosni in Hercegovini.
- Nadaljevali smo z uvajanjem informacijskega sistema SAP.
- Krki v prid se je končal patentni spor z družbo Merck & Co., Inc..
- Intenzivno smo gradili obrat za proizvodnjo aktivnih farmacevtskih učinkovin Sinteza 4.
- Krka je praznovala 50-letnico obstoja.
- Na seji nadzornega sveta 12. julija je bila sprejeta kadrovska sprememba v upravi družbe: predsednika uprave in generalnega direktorja Miloša Kovačiča je nasledil Jože Colarič, dotedanji namestnik predsednika uprave in generalnega direktorja ter direktor sektorja Marketing in prodaja. Petletni mandat je nastopil 1. 1. 2005.

Dejavnost

Zdravo in kakovostno življenje je temeljno vodilo Krkinega poslanstva. Strateška usmeritev Krke je razvoj in prodaja generičnih farmacevtskih izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami. Z njimi in v manjši meri z izdelki licenčnih partnerjev smo prisotni v več kot 70 državah sveta. Dobro tri četrtine izdelkov izvozimo in se tako uvrščamo med največje slovenske izvoznike.

Krkina največja tuja tržišča so države vzhodne, srednje in jugovzhodne Evrope, v zadnjih letih pa uspešno povečujemo prodajo tudi na tržiščih zahodne Evrope in na drugih razvitih tržiščih. Naša prednost pri prodaji so poleg kakovosti izdelkov tudi močna mreža podjetij in predstavništev ter tradicionalno dobri odnosi s poslovnimi partnerji, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju, prepletenim s prijateljstvom in zaupanjem. Uspešno marketinško mrežo pa dopolnjujejo proizvodne in distribucijske zmogljivosti v tujini, in sicer na Poljskem, v Ruski federaciji in na Hrvaškem.

Temelj Krkinega poslovanja je farmacevtsko-kemijska dejavnost. Osrednja skupina izdelkov so izdelki za humano uporabo, kamor uvrščamo zdravila na recept in izdelke za samozdravljenje, proizvajamo pa tudi veterinarske in kozmetične izdelke. Svojo ponudbo dopolnjujemo z zdraviliško-turističnimi storitvami.

Okvir poročanja

Trajnostno poročilo je pripravljeno za družbo Krka, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto in ne vključuje podatkov o povezanih družbah doma in v tujini.

OSEBNA IZKAZNICA DRUŽBE

Ime	Krka, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto
Skrajšano ime	Krka, d. d., Novo mesto
Sedež	Šmarješka cesta 6 8501 Novo mesto Slovenija
Telefon	07 331 21 11
Telefaks	07 332 15 37
E-pošta	info@krka.biz
Spletna stran	www.krka.si
Osnovna dejavnost	proizvodnja kemikalij, farmacevtskih surovin in preparatov
Leto ustanovitve	1954
Registrski vložek	1/00097/00, Okrožno sodišče Novo mesto
Identifikacijska številka	SI82646716
Matična številka	5043611
Osnovni kapital	14.170.448.000 SIT
Delnice	3.542.612 navadnih imenskih delnic z nominalno vrednostjo 4.000 SIT za delnico. Delnice so od leta 1997 uvrščene na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev in kotirajo z oznako KRKG.

	2004	2003	2002	2001
Knjigovodska vrednost delnice konec obdobja (SIT)	30.122	27.241	25.137	23.148
Enotni tečaj delnice konec obdobja (SIT)	84.482	52.188	42.458	28.711
Tržna kapitalizacija konec obdobja (milijoni SIT)	299.289	184.882	150.414	101.712

Čisti prihodki od prodaje so v poslovnem letu 2004 znašali 97.978 milijonov SIT in so bili za 14,7 % višji kot v letu 2003, čisti poslovni izid pa je znašal 14.101 milijon SIT in je bil za 27,9 % višji kot leto prej.

Podrobnejši podatki o poslovanju in računovodski izkazi so na razpolago v letnem poročilu.

OKOLJSKI DEL

V Krki se zavedamo, da je treba ohraniti in izboljševati stanje na vseh področjih varstva okolja, zato enako mero pozornosti namenjamo rabi naravnih virov in zmanjševanju vplivov na vse prvine okolja.

Vplive Krkinih dejavnosti na okolje spremljamo z monitoringom emisij, ki poteka v skladu z zakonskimi zahtevami in internimi navodili. Meritve izvajamo v lastnih laboratorijih in prek pooblaščenih organizacij za izvajanje monitoringa. Rezultate letnih meritev podamo v poročilih, ki jih posredujemo upravnim institucijam.

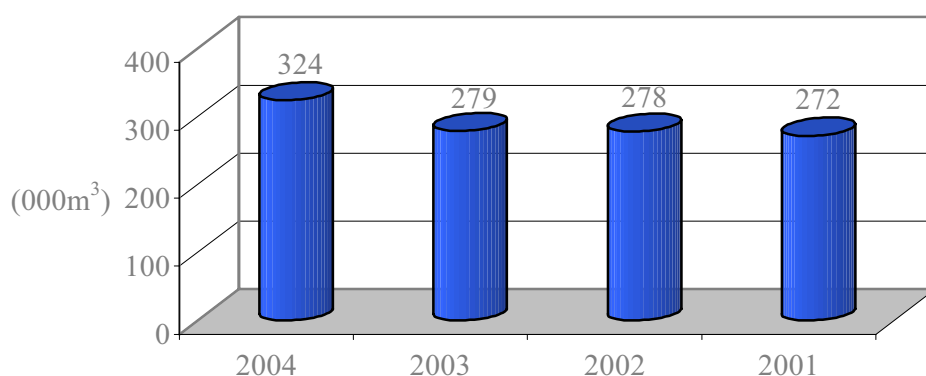
Redno spremljamo tudi interne podatke o stanju okolja in porabi naravnih virov, jih statistično obdelujemo in objavljamo v internih poročilih. Ti podatki nam služijo za določanje ciljev ter pripravo programov in ukrepov za izboljšanje stanja okolja.

VIRI

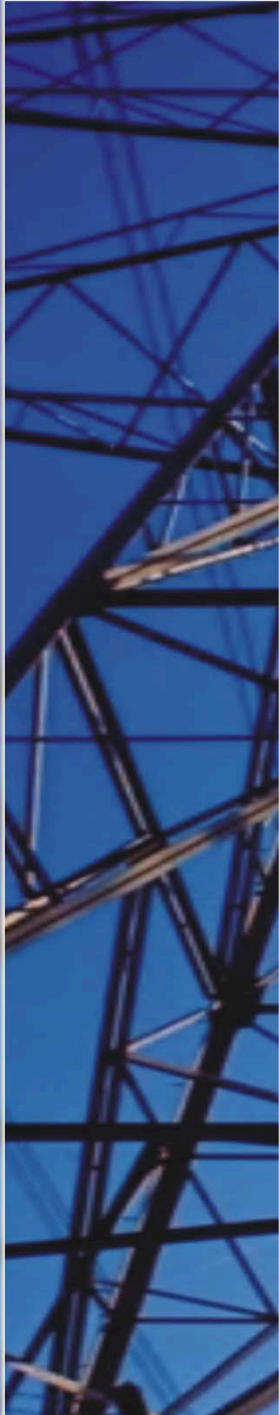
Voda

Voda je vir življenja in kot taka neprecenljivo naravno bogastvo. Pri uporabi ji namenjamo posebno pozornost in skrb. Z rednim vzdrževanjem vodovodnega omrežja preprečujemo izgube in s tem zmanjšujemo njeno porabo. Prav tako se izogibamo uporabi pitne vode za čiščenje v tehnoloških procesih povsod, kjer ni posebnih zahtev, in jo nadomeščamo z obdelano tehnološko vodo iz reke Krke.

PORABA PITNE VODE

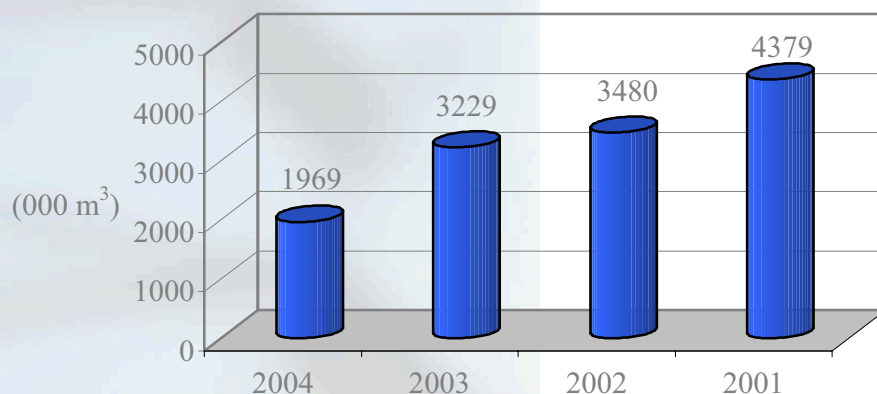

V zadnjih letih uspešno zmanjšujemo porabo tehnološke vode iz reke Krke, ki nam pomeni vir energije za ohlajanje v tehnoloških procesih. Tam, kjer je smotno, prehajamo na zaprte sisteme hlajenja s hladilnimi stolpi. S številnimi ukrepi za učinkovitejšo rabo (zaprti tokokrogi, zamenjava opreme, izboljšanje tehnoloških postopkov) smo porabo vode v letu 2004 zmanjšali za 34 %.

V prihodnjih letih načrtujemo ponovno uporabo tehnološke vode iz odprtih sistemov hlajenja za zaprte sisteme, s čimer bomo še zmanjšali porabo tehnološke vode.

PORABA REČNE VODE

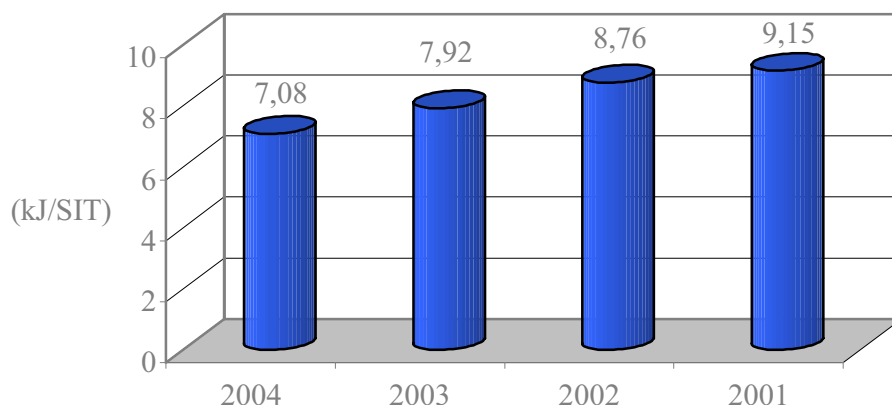
Energija

Tako kot brez vode si tudi brez energije v takšni ali drugačni obliki ne znamo predstavljati življenja. Kot glavna vira energije v Krki uporabljamo zemeljski plin in električno energijo, ekstra lahko kurilno olje pa kot nadomestno gorivo. Z različnimi ukrepi za učinkovito rabo energije smo dosegli, da fizični obseg proizvodnje narašča hitreje kot raba energije. Imamo zelo bogato paleto raznovrstnih izdelkov in za njihovo proizvodnjo porabimo zelo različne količine energije, zato ne moremo spremljati specifične rabe energije na tono proizvodnje, ampak jo spremljamo glede na prihodke, ustvarjene s prodajo teh izdelkov.

Specifična raba energije po letih pada, k čemur pripomorejo tudi učinkovita raba energije in velika vlaganja v energetske učinkovitost procesov.

Konec leta 2003 in v začetku leta 2004 je potekal energetski pregled podjetja. Izvajala ga je neodvisna zunanja institucija. Rezultati pregleda so nam dali nadaljnje smernice za ukrepe učinkovite rabe energije, pokazali so dobre strani našega dela in nas opozorili, na katerih področjih energetske oskrbe lahko stanje še izboljšamo.

SPECIFIČNA RABA ENERGIJE

Kot dokaz za pravilno usmeritev in uspešnost na tem področju smo leta 1998 dobili nagrado energetske učinkovite podjetje, leta 2002 pa nagrado za energetske učinkovit projekt. Odpadno toploto, ki nastaja pri proizvodnji komprimiranega zraka, smo porabili v tehnološkem procesu sušenja fermentacijske brozge. Za približno 320.000 Sm³/leto zmanjšana poraba zemeljskega plina in s tem za 608.000 kg/leto zmanjšana emisija CO₂ sta kar lep prispevek v prizadevanjih za zmanjšanje izrabe naravnih virov in izboljšanja stanja okolja.

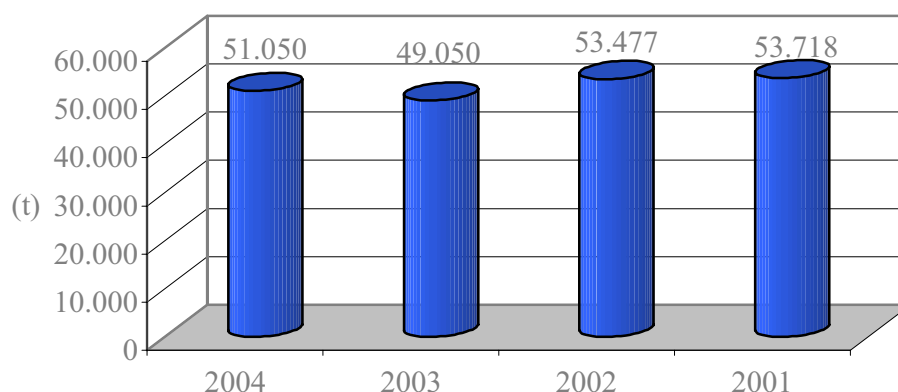
V letu 2005 se bomo vključili v nacionalno shemo trgovanja z emisijami CO₂, s pomočjo katere bo tudi Slovenija aktivno sodelovala pri uresničevanju ciljev Kjotskega protokola.

Leta 2005 smo se pridružili projektu Modra energija in se obvezali, da bo določen delež kupljene električne energije prihajal iz obnovljivih virov energije. Z nakupom modre energije, ki je dražja od običajne električne energije, prispevamo v poseben sklad, ki je namenjen spodbujanju raziskav, razvoja, obnove in gradnje novih objektov za izrabo obnovljivih virov električne energije v Sloveniji.

Emisije ogljikovega dioksida iz porabljenih goriv v zrak

Leta 1992 smo mazut kot osnovno gorivo zamenjali z zemeljskim plinom in s tem zmanjšali obremenitev okolja z emisijo ogljikovega dioksida za približno 40 %. Od takrat dalje uporabljamo kot gorivo le še zemeljski plin, kot nadomestno gorivo pa ekstra lahko kurilno olje.

EMISIJE OGLJIKOVEGA DIOKSIDA

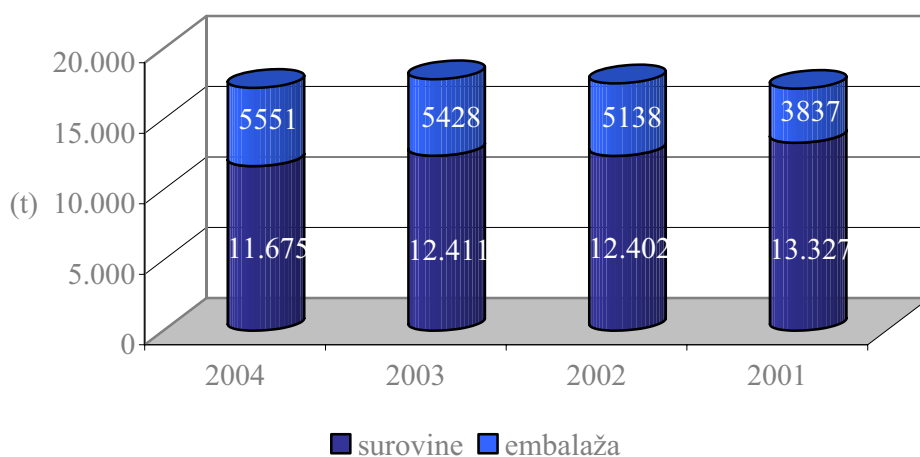

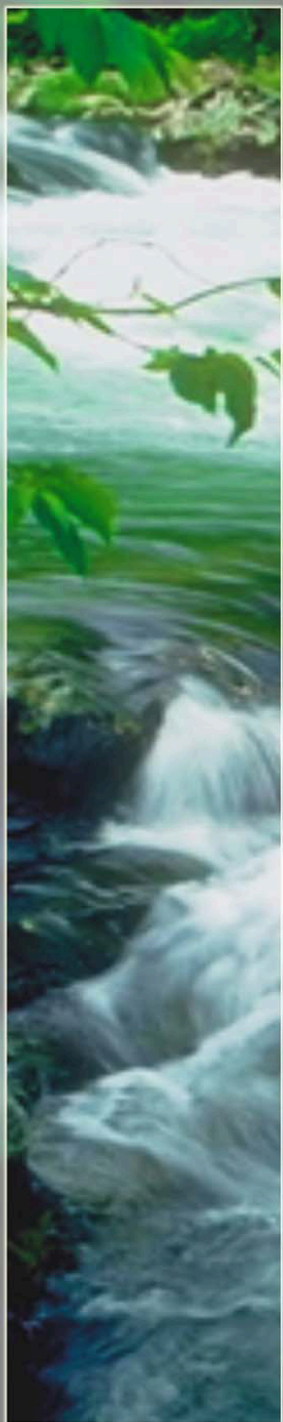
Opomba: Emisija ogljikovega dioksida (CO₂) je izračunana na osnovi porabe zemeljskega plina in ekstra lahkega kurilnega olja glede na uredbo Ministrstva RS za okolje, prostor in energijo.

Embalaža

Glavni namen embalaže v farmacevtski proizvodnji je zagotavljanje kakovosti končnega izdelka v celotnem času njegove uporabnosti. Sestavo in obliko v veliki meri določajo zakonodaja in standardi s področja proizvodnje in prodaje zdravil. Skrb zato namenjamo predvsem doslednemu ločenemu zbiranju embalaže v celotnem proizvodnem procesu, pogodbeno pa sodelujemo tudi s pooblaščen družbo za ravnanje z odpadno embalažo.

PORABA SUROVIN IN EMBALAŽE

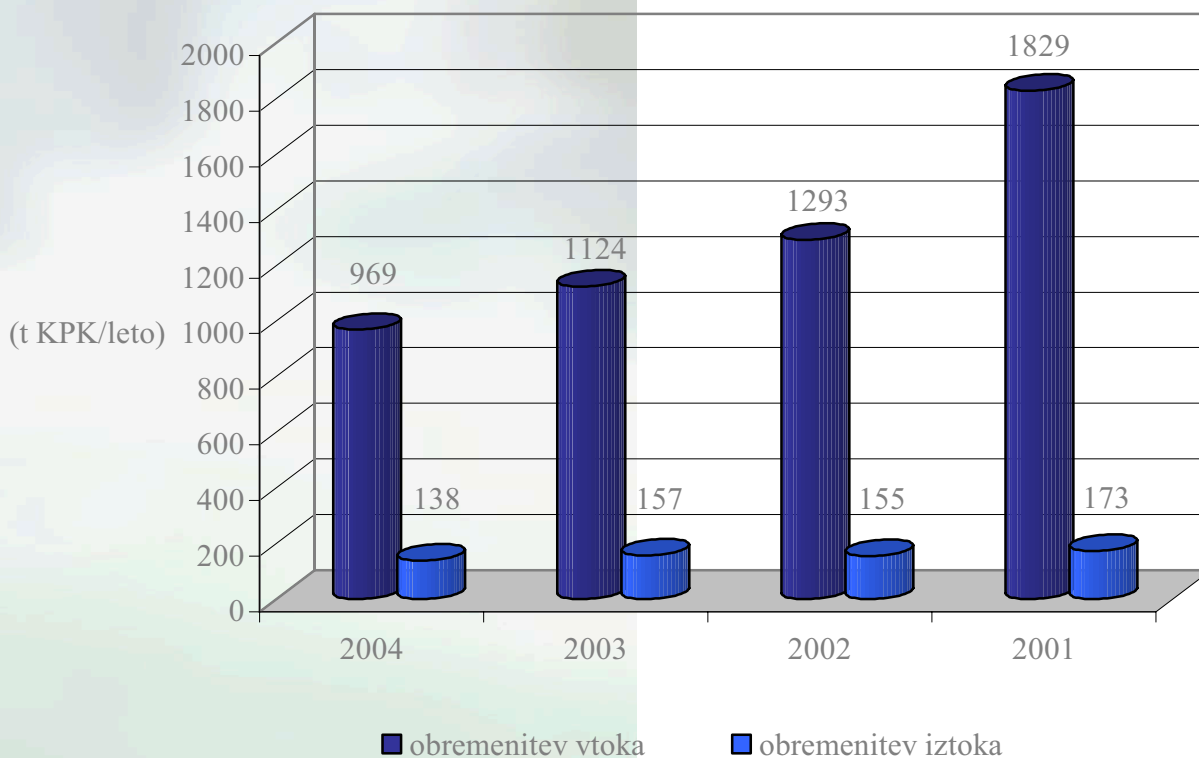
Surovine

Poraba surovin je v Krki zelo odvisna od vrste proizvodnje. Največ surovin porabimo pri fermentacijski proizvodnji veterinarskih izdelkov ter kemijski sintezi zdravilnih učinkovin. Kljub nenehni rasti obsega proizvodnje pa z optimizacijo tehnoloških postopkov, povečevanjem izkoristkov ter izbiro kakovostnih dobaviteljev porabo surovin uspešno zmanjšujemo.

ODPADNE VODE

Reka Krka, ki je v številnih zapisih opisana kot dolenska lepota, je zaradi obširnega kraškega zaledja zelo občutljiva za vsakovrstna onesnaženja. Z vidika oskrbe z vodo, ohranjanja naravne dediščine, razvoja turizma in celotnega gospodarstva je za območje Dolenjske izrednega pomena, zato je nujno ohranjanje oziroma izboljševanje njene kakovosti. Tega smo se v Krki zavedali že v daljni preteklosti in z vlaganjem v gradnjo centralne čistilne naprave Novo mesto že leta 1974 zagotovili zmanjševanje onesnaževanja reke Krke. Zaradi vse večje obremenitve obstoječe čistilne naprave smo leta 1992 zgradili sodobno stolpno biološko čistilno napravo, ki je rezultat lastnega razvoja in naših prizadevanj, predvsem pa našega prepričanja, da moramo to področje varstva okolja čim učinkoviteje obvladovati in na ta način zmanjšati obremenjevanje vodnega okolja. S strokovnim vodenjem tehnologije čiščenja odpadnih vod zagotavljamo učinkovito odstranjevanje organskih spojin iz odpadnih vod.

OBRATOVANJE INDUSTRIJSKE ČISTILNE NAPRAVE

Čistilna naprava je zasnovana tako, da predstavlja aerobni biološki stolp osrednji del, ki ga bomo še dograjevali in izpopolnjevali v skladu z razvojem tehnologij čiščenja in z zakonskimi zahtevami.

S sredstvi, ki jih je podjetje namenilo za uresničevanje zastavljenega okoljskega programa, smo tehnologijo čiščenja odpadnih vod v zadnjih letih dopolnili predvsem v tistih točkah, s katerimi smo še izboljšali kakovost iztoka glede na obstoječe stanje. Zaradi nove zakonodaje s področja varstva okolja, ki je postavila ostre meje glede odstranitve dušikovih spojin iz odpadne vode, predvsem pa zaradi naše obveze, da stanje na področju varstva okolja nenehno izboljšujemo, smo skupaj z zunanjimi sodelavci že leta 1997 začeli razvijati tehnologijo, ki bo na obstoječi čistilni napravi omogočila učinkovito odstranitev dušikovih spojin in doseganje kakovosti v skladu z zakonodajo. Z rezultati, ki smo jih dosegli v laboratorijskem in pilotnem merilu, smo dokazali neprimerno večjo učinkovitost nove tehnologije v primerjavi z obstoječo, kar je bil zadosten razlog, da začnemo z nadgradnjo čistilne naprave.

Projekt bo končan v prvi polovici leta 2005. Načrtovali smo ga v več fazah, in to izključno zaradi dejstva, da mora čistilna naprava kljub zahtevnosti posega ves čas nemoteno obratovati. Dopolnitev biološkega čiščenja s procesom odstranitve dušikovih spojin je zahtevala postavitev dveh novih bioreaktorjev, novega izravnalnega bazena, primarnega usedalnika in biološkega pralnika zraka. Ker je vodenje nove tehnologije čiščenja odpadnih vod v primerjavi z obstoječo bistveno bolj zahtevno in kompleksno, je bil v sklopu projekta ustrezno posodobljen tudi sistem računalniškega vodenja in nadzora.

Z nadgradnjo obstoječe čistilne naprave se bo vnos amonijevega dušika v vodotok zmanjšal v povprečju za 123 kg/dan, kar predstavlja 92-odstotno odstranitev amonijevega dušika iz odpadne vode. Zmanjšanje vnosa organskih snovi v vodotok (izraženo kot KPK – vrednost) v povprečju za 25 kg/dan pomeni glede na obstoječe stanje izboljšanje učinka čiščenja za 4,1 %. S stališča naše trajne zavezanosti k varstvu okolja ima dograditev čistilne naprave in vzpostavitev nove tehnologije dvojni pomen: z odstranitvijo dušikovih in fosforjevih spojin se bo dolgoročno zmanjšalo onesnaževanje reke Krke s spojinami, ki povzročajo eutrofikacijo, z zaprtjem predčiščenja in s čiščenjem zraka na biološkem filtru pa se bo zmanjšala emisija neprijetnih vonjav v okolje.

Vključili smo se tudi v reševanje problematike čiščenja odpadnih vod v občini Ljutomer. Skupaj z občinama Ljutomer in Križevci ter s predstavniki industrije smo se odločili sofinancirati gradnjo centralne čistilne naprave Ljutomer. Zgrajena bo sredi leta 2005 in bo bistveno vplivala na izboljšanje kakovosti vode v reki Ščavnici.

ODPADKI

Z odpadki, ki nastajajo pri industrijski proizvodnji, ravnamo strokovno in odgovorno ter v skladu z zakonskimi zahtevami. Pri tem sledimo dvema ciljema: zmanjševanju količine odloženih odpadkov in povečevanju količine ločeno zbrane embalaže. Znotraj podjetja smo uredili lasten sistem ločenega zbiranja in ravnanja z odpadki in odpadno embalažo. Za ravnanje z odpadno embalažo, ki jo skupaj z izdelki prodamo na slovenskem trgu, pa imamo sklenjeno pogodbo z družbo, pooblaščen za ravnanje z odpadno embalažo.

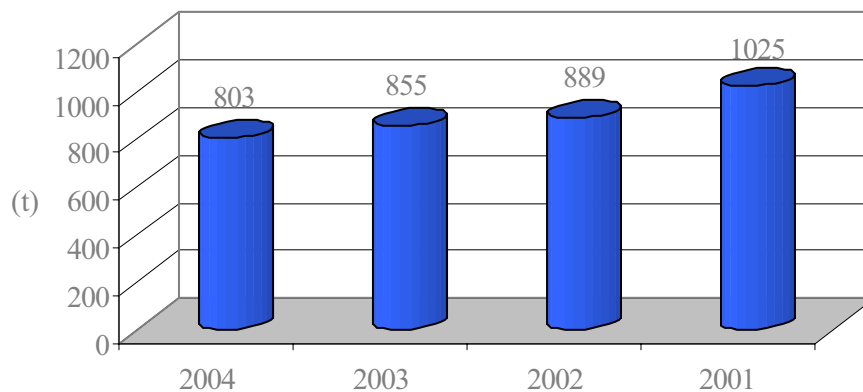
Odstranili smo vse zaloge nevarnih odpadkov, novonastale pa sproti predajamo pogodbenim pooblaščenim zbiralcem oziroma odstranjevalcem, ki poskrbijo za varno uničenje.

Posebno pozornost namenjamo odpadnemu blatu, ki nastaja pri čiščenju odpadnih vod, in odpadkom, ki nastanejo pri biosintezni proizvodnji farmacevtskih učinkovin. Odlaganje na

komunalni deponiji je bila dolgoletna praksa in najenostavnejši način ravnanja s tovrstnimi odpadki. Zaradi zapolnjenosti odlagališča, nove zakonodaje, ki zastruje pogoje za odlaganje odpadkov, ter gradnje nove regijske deponije, ki bo vključevala tudi kompostarno, smo se odločili za kompostiranje, ki je v svetu že uveljavljen način obdelave odpadkov z veliko vsebnostjo organskih snovi. V letih 2003 in 2004 smo opravili obsežne laboratorijske in pilotne poskuse kompostiranja. Dokazali smo, da je kompostiranje primeren način obdelave odpadnega blata in organskih industrijskih odpadkov, dobljeni kompost pa primeren za nadaljnjo uporabo.

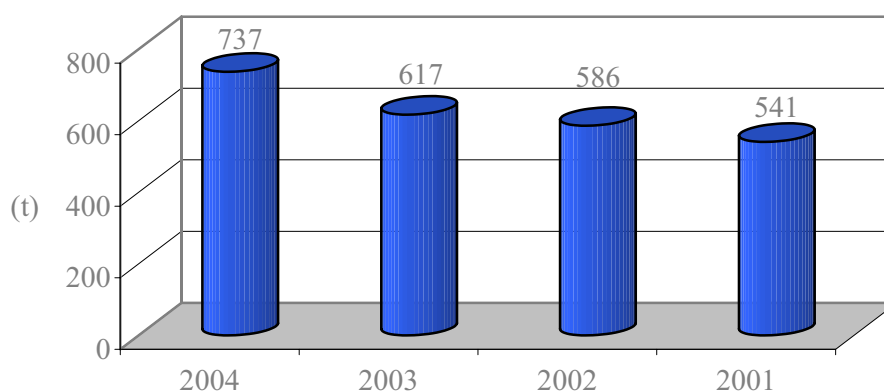
V okviru okoljskih programov smo v letu 2004 uredili sortirnico odpadkov, s čimer smo povečali pokriti manipulacijski prostor za ravnanje z odpadki, in kupili novo stiskalnico odpadkov. To nam bo v prihodnje omogočalo doslednejše sortiranje odpadkov in ugodnejše pogoje za odprodajo sortiranih odpadkov.

ODLOŽENA MEŠANA EMBALAŽA

Z dopolnjevanjem sistema ločenega zbiranja odpadkov, namestitvijo košev za ločeno zbiranje odpadkov iz laboratorijev in pisarn, obveščanjem zaposlenih ter z doslednim izvajanjem dogovorjenega smo v letu 2004 povečali količino zbranih uporabnih odpadkov za 19 %.

ZBRANI UPORABNI ODPADKI

HRUP

Hrup za širše okolje ne predstavlja velike nevarnosti, je pa zelo moteč za zaposlene in okoliško prebivalstvo. Tega se v Krki dobro zavedamo, zato smo z vgrajevanjem sodobne opreme in s sanacijo nekaterih virov hrupa dosegli zmanjšanje hrupa pod zakonsko dovoljeno raven oziroma na raven, ki za okoliško prebivalstvo ni moteča. V letu 2004 smo zaradi motečega hrupa prejeli pritožbo enega krajana z območja obrata Ljutomer. Rezultati meritev so pokazali, da je pritožba neutemeljena.

EMISIJE V ZRAK

Zaradi lege in ugodnih vetrovnih razmer je onesnaženost zraka na območju Novega mesta majhna, zato občina ni sprejela posebnih odlokov o varstvu zraka. V Krki se zavedamo pomena ohranjanja čistega zraka za širšo okolico. Z namestitvijo filtrov in odpraševalcev na vseh izpustih v zrak, s postavitvijo pralnikov zraka in absorberjev na odduhih kemijske proizvodnje ter pralnikov zraka na odduhih fermentacijske in farmacevtske proizvodnje smo bistveno zmanjšali emisije vseh snovi v okolje.

Posebno pozornost namenjamo emisijam neprijetnih vonjav, ki občasno nastajajo na območju čistilnih naprav in so za okoliško prebivalstvo najbolj moteče. Emisije neprijetnih vonjav v okolje smo zmanjšali z namestitvijo učinkovitih pralnikov zraka, z zaprtjem predčiščenja in namestitvijo biofiltra na čistilni napravi ter s sofinanciranjem ureditve predčiščenja na centralni čistilni napravi Novega mesta. S kakovostnim vodenjem tehnologije čiščenja odpadnih vod in dehidracije odpadnega blata bomo tudi v prihodnje skrbeli za zmanjševanje tovrstnih emisij v okolje.

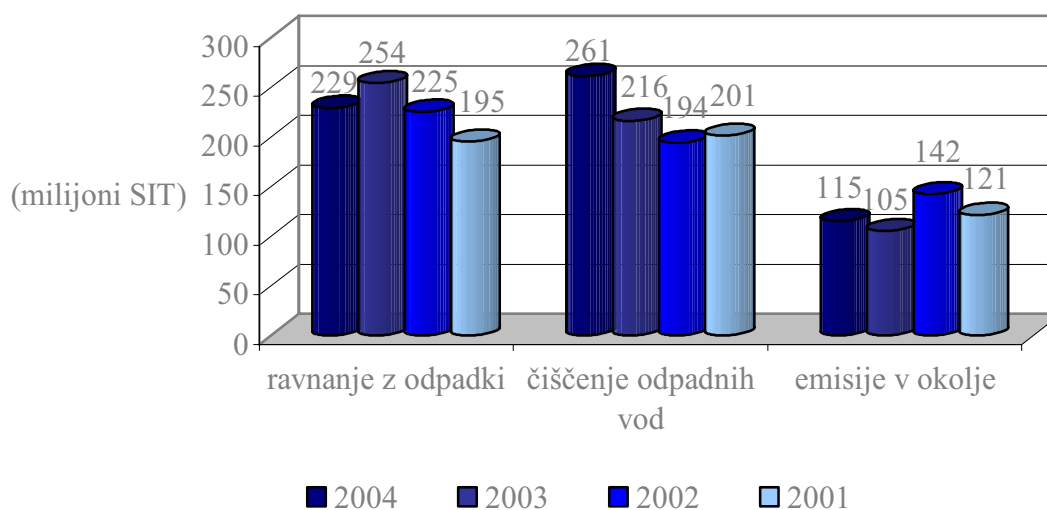
STROŠKI VARSTVA OKOLJA

Tekoči stroški varstva okolja (ravnanje z odpadki, čiščenje odpadnih vod, emisije v okolje in topila ter stroški meritev hrupa) so v letu 2004 znašali 607 milijonov SIT in so se v primerjavi z letom 2003 povišali za 5 %, kar je v primerjavi s povečanim obsegom proizvodnje pod pričakovano rastjo stroškov. Tekoči stroški ravnanja z okoljem so se v poslovnih prihodkih zmanjšali z 0,67 % na 0,59 %.

V okviru naložb v okoljske programe (investicijsko vzdrževanje, investicije in osnovna sredstva) je bilo v letu 2004 porabljenih 760 milijonov SIT. Večina sredstev je bila porabljena za dograditev čistilne naprave v Ločni, za sofinanciranje gradnje centralne čistilne naprave Ljutomer ter za ureditev sortirnice odpadkov.

Zmerno rast stroškov bomo še naprej zagotavljali z doslednim delom na vseh področjih varstva okolja (izboljšanjem sortiranja odpadkov, zmanjševanjem onesnaževanja odpadnih vod, čiščenjem oddušnih plinov, učinkoviti rabi energentov) ter z izvedbo zastavljenih okoljskih programov (dograditev čistilne naprave, ureditev sortirnice odpadkov, obdelava micelarne pogače in odpadnega blata čistilne naprave).

TEKOČI STROŠKI RAVNANJA Z OKOLJEM

CILJI IN PROGRAMI ZA LETO 2005

Cilje in programe za prihodnje leto določamo na osnovi pregleda okoljskih vidikov z vidika zakonodaje, stroškov in mnenja javnosti. Izhajajoč iz pomembnejših okoljskih vidikov, smo si za leto 2005 postavili naslednje okoljske cilje:

- zagon nove tehnologije za čiščenje odpadnih vod in s tem izboljšanje učinkovitosti čiščenja,
- zagon skupne čistilne naprave v Ljutomeru in zmanjšanje obremenjevanja reke Ščavnice,
- zmanjšanje količine deponiranih odpadkov glede na prodajo za 4 % in povečanje količine ločeno zbranih uporabnih odpadkov za 3 %,
- predajo odpadnih topil predelovalcem v predelavo in nadaljnjo uporabo (povečanje deleža odpadnih topil, predanih predelovalcem, za 20 %),
- zmanjšanje specifične porabe rečne vode za 3 %.

SOCIALNI DEL

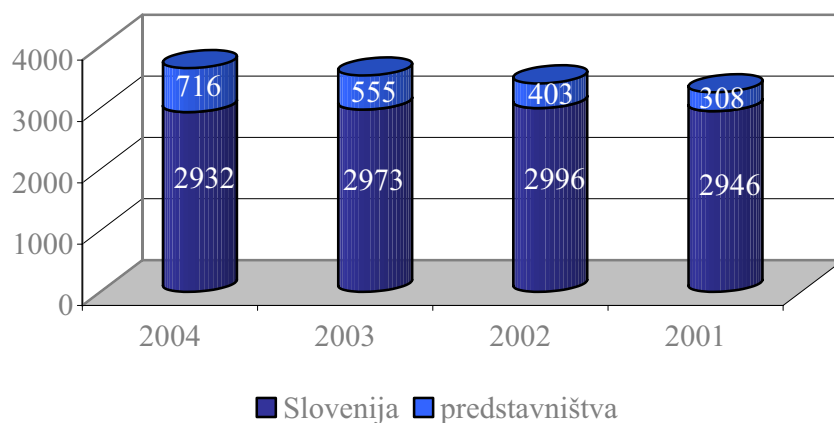
ČLOVEŠKI VIRI

Zaposleni

Značilno je umirjanje zaposlovanja za potrebe proizvodnje in spremljajočih dejavnosti, intenzivno pa zaposluje nove sodelavce za širitev prodajne mreže doma in v tujini kot tudi za naša predstavništva v tujini.

Konec leta je bilo v Krki, d. d., Novo mesto zaposlenih 3648 delavcev, od tega 716 v predstavništvih v tujini. Število zaposlenih se je glede na prejšnje leto povečalo za 3,8 %.

ŠTEVILO ZAPOSLENIH V KRKI, D. D., NOVO MESTO

Kadrovsko strategijo pripravlja Odbor za kadre, ki določa tudi kadrovsko politiko in cilje na področju ravnanja z zaposlenimi v podjetju.

Odnosi med delavci in vodstvom

V podjetju delujeta dva sindikata, ki sta oba reprezentativna tudi v Sloveniji:

- Sindikat Krka, tovarna zdravil, d. d., Novo mesto in
- Sindikat KNG Krka Slovenija, Sindikat KNG Krka, Novo mesto.

V sindikata je včlanjena približno polovica zaposlenih.

Uprava ima s sindikatoma sklenjen poseben dogovor, v katerem so določene pravice in obveznosti vseh treh strank. Natančno je določeno, da ima Sindikat KNG profesionalnega predsednika, ki ga plačuje družba, in tudi, koliko delovnega časa je lahko namenjenega sindikalnemu delu. Najpomembnejši dokument, ki je podpisan med upravo in sindikatoma, pa je Podjetniška kolektivna pogodba, kjer so v 20 pravilnikih navedene vse pravice in obveznosti tako delavcev kot delodajalca. Podjetniška kolektivna pogodba je bila sklenjena leta 1996, od takrat pa je doživela že 32 sprememb in dopolnitev, sprejetih po posebej dogovorjenem postopku, vendar vselej ob popolnem soglasju vseh treh strank.

V družbi smo se zaposleni po postopku, ki ga določa Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (za to mora glasovati več kot 50 % vseh zaposlenih), že leta 1996 odločili, da bomo izvolili svet delavcev, ki šteje 15 članov. Poseben participacijski dogovor med upravo in svetom delavcev še ni sklenjen, svet delavcev se ravna po svojem poslovniku, njegove naloge in naloge uprave pa so določene v zakonu, ki ga obe strani spoštujeta.

Svet delavcev izvoli tudi člane nadzornega sveta, predstavnike zaposlenih, ki jih je trenutno 6, kar je polovica članov nadzornega sveta. Zaradi spremembe statuta, ki je bila predlagana in izglasovana na skupščini leta 2003, bo v novem mandatu nadzornega sveta od junija 2005 dalje iz vrst zaposlenih le še tretjina članov, to so trije člani nadzornega sveta.

Svet delavcev predlaga tudi delavsko direktorico, ki je članica uprave in predstavlja interese delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj, vendar nima pooblastil za zastopanje družbe.

Za obveščanje zaposlenih izdajamo mesečnik Utrip v obliki časopisa, krajša obvestila pa objavljamo v Biltenu, ki po potrebi izide tudi večkrat na teden v pisni in elektronski obliki.

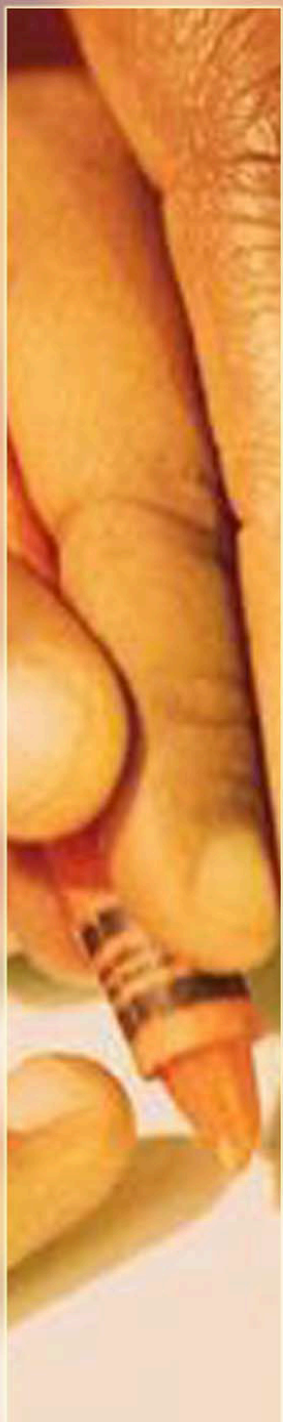
Za zaposlene so vsako leto zelo pomembni zbori delavcev, ki jih po objavi poslovnih rezultatov za preteklo leto organizira svet delavcev. Na njih obvezno sodeluje en član uprave, ki predstavi rezultate poslovanja za preteklo leto in načrte za naprej ter odgovarja na vprašanja navzočih.

Zdravje in varnost

Skrbi za zdravje in varnost v Krki vedno namenjamo veliko pozornosti, saj le zdrav delavec v varnem okolju lahko učinkovito in kakovostno opravlja svoje delo in uresničuje zastavljene cilje. Nenehno izboljševanje delovnih pogojev je dolžnost podjetja, zato ob vsakem novem projektu ali vpeljevanju nove tehnologije temu namenimo del investicijskih sredstev.

Na področju zdravstvene aktivnosti je vsekakor najpomembnejša preventivna skrb za zdravje delavcev. V ta proces so v našem podjetju vključeni posamezni sektorji, osebni zdravnik, zdravnik specialist medicine dela ter Služba za varstvo in zdravje pri delu. Za obravnavanje in reševanje širše socialne in zdravstvene problematike imamo po sektorjih organizirane bolniške time, ki skupaj s strokovnimi službami iščejo optimalne rešitve.

Zaradi pomena zdravega okolja in dobrega vzdušja med zaposlenimi smo v podjetju oblikovali celovit sistem skrbi za zdravje in dobro počutje delavcev tako na delovnem mestu kot tudi izven dela. S projektom Medsebojni odnosi in bolniška odsotnost, ki ga vodi Kadrovska služba, vplivamo na zmanjševanje bolniške odsotnosti, saj dobri medsebojni odnosi in skrb za sodelavce zaposlene spodbujajo k hitrejši vrnitvi na delo.

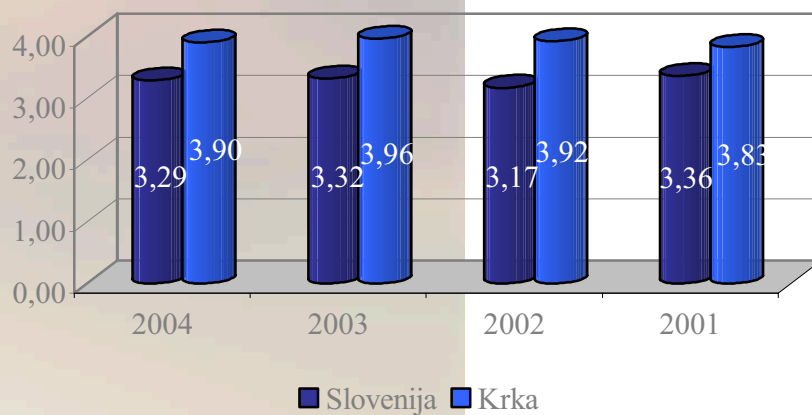

Sistem varnosti in zdravja pri delu trenutno nadgrajujemo z zahtevami sistema vodenja varnosti in zdravja pri delu na osnovi standarda OHSAS 18001. To področje je v celoti vključeno v sistem vodenja (podrobneje v točki Kakovost). V okviru sistema OHSAS bomo imeli podobno kot sedaj organizirane sektorske time za varnost in zdravje pri delu, v katerih bo sodeloval tudi pooblaščenec s področja varnosti in zdravja pri delu. Poteka tudi postopek organiziranja tima na ravni Krke.

Namesto nekdanjega Pravilnika o varstvu pri delu je podjetje izdalo Izjavo o varnosti v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu in v soglasju s svetom delavcev in sindikatoma.

Rezultati merjenja v letih 2001 do 2004 kažejo stalno rast ocene zadovoljstva zaposlenih glede zadovoljstva z delovnimi pogoji. V merjenju organizacijske klime v Krki je ocena zadovoljstva z delovnimi pogoji med višje ocenjenimi trditvami. V primerjavi z drugimi slovenskimi podjetji, vključenimi v projekt Primerjalnega merjenja organizacijske klime pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije, je ocena zadovoljstva z delovnimi pogoji v Krki bistveno višja.

ZADOVOLJSTVO Z DELOVNIMI POGOJI

Kljub neposredni bližini Gasilsko reševalnega centra Novo mesto imamo zaradi narave dela organizirano Industrijsko gasilsko enoto, ki poleg gasilcev iz Oddelka za varstvo pred požarom vključuje še 22 prostovoljcev iz organizacijskih enot.

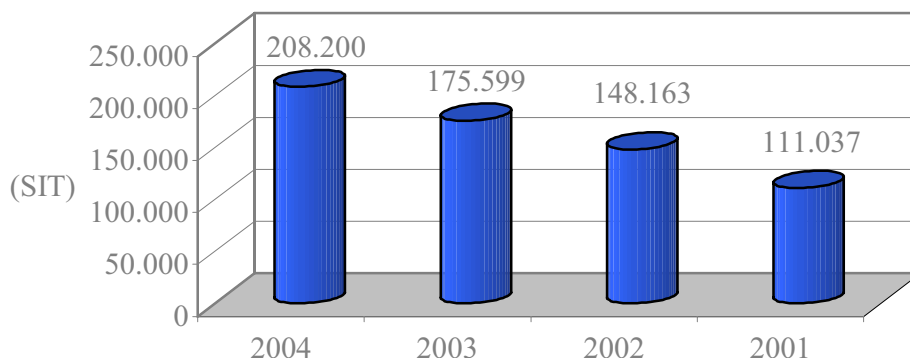
Usposabljanje in izobraževanje

V Krki že desetletja namenjamo veliko skrb usposabljanju in izobraževanju zaposlenih. V letu 2004 je vsak krkaš v povprečju izpopolnjeval svoje znanje 28,55 ure, od tega 89 % časa na internih seminarjih, 9 % v Sloveniji in 2 % v tujini.

Glavna področja izobraževanja v Krki so kakovost, vodenje in osebni razvoj, varovanje in zdravje pri delu, strokovne vsebine (farmacija, veterina, zdravstvo, kemija in kemijska tehnologija, strojništvo, elektrotehnika in gradbeništvo), tuji jeziki in računalništvo.

Veliko krkašev pridobiva višjo formalno izobrazbo. V letu 2004 je bilo na podiplomskem študiju 143 zaposlenih, kar je 38,6 % vseh študentov ob delu.

STROŠKI IZOBRAŽEVANJA NA ZAPOSLENEGA

Razvoj kadrov poteka v obliki projekta, katerega glavne naloge so izbor in razvoj ključnih in perspektivnih kadrov, izvedba in promocija Krkine šole vodenja, oblikovanje kompetentnega modela vodenja, Krkin pogovor med vodjem ter ključnimi in perspektivnimi kadri. Naloga projektnega tima je tudi kadrovanje, katerega cilj je zagotoviti in zadržati ustrezen in usposobljen vodstveni in strokovni kader za ključna dela na vseh področjih dejavnosti.

Stopnja izobrazbe	2004	2003	2002	2001
Doktorji znanosti	43	41	35	31
Magistri znanosti	118	111	101	92
Univerzitetna izobrazba	1192	1015	885	793
Visokostrokovna izobrazba	114	99	77	48
Višješolska izobrazba	142	154	162	157
Srednješolska izobrazba	812	819	817	787
Ostalo	1227	1289	1322	1346
STANJE 31. 12. 2004	3648	3528	3399	3254

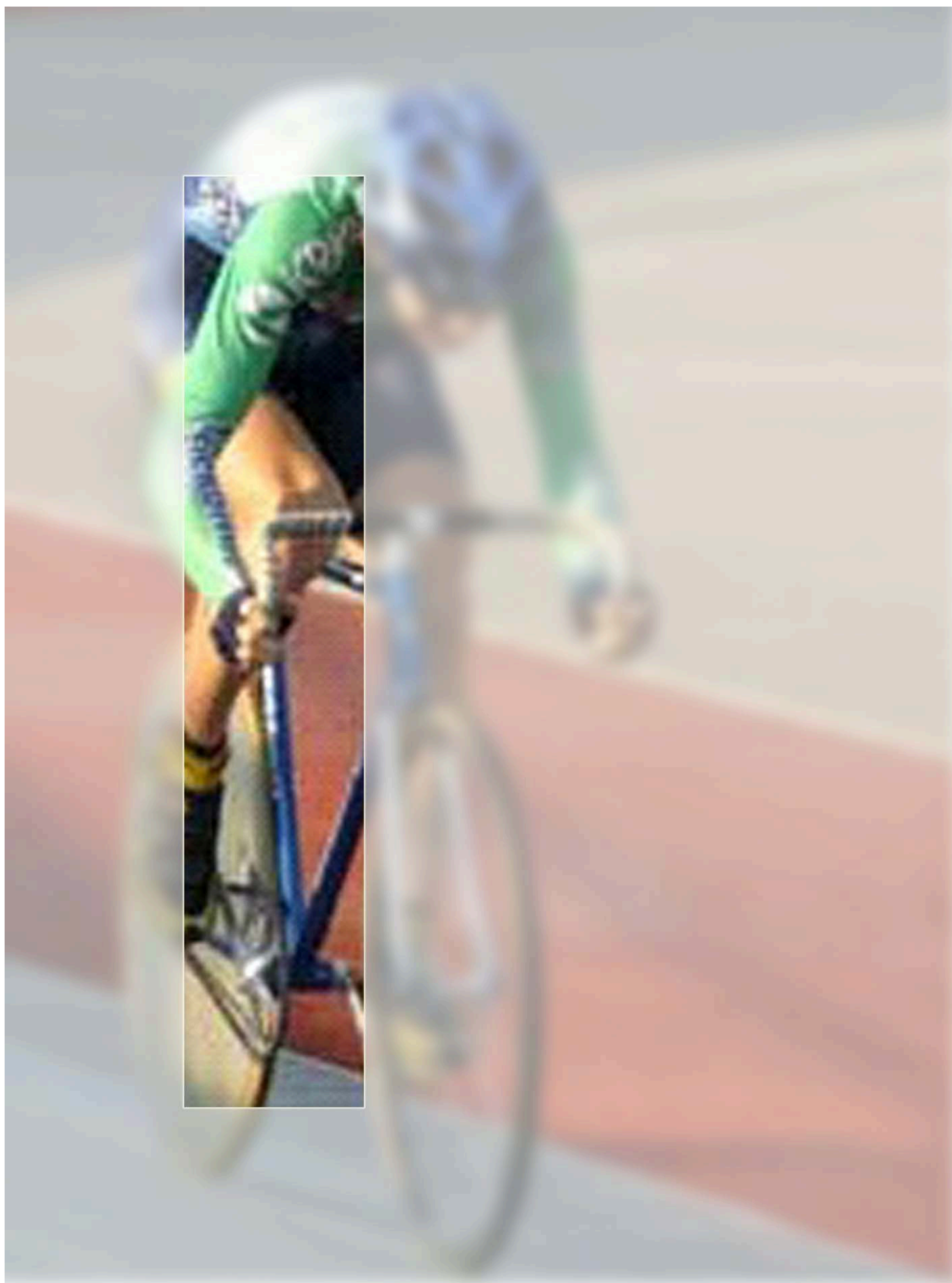
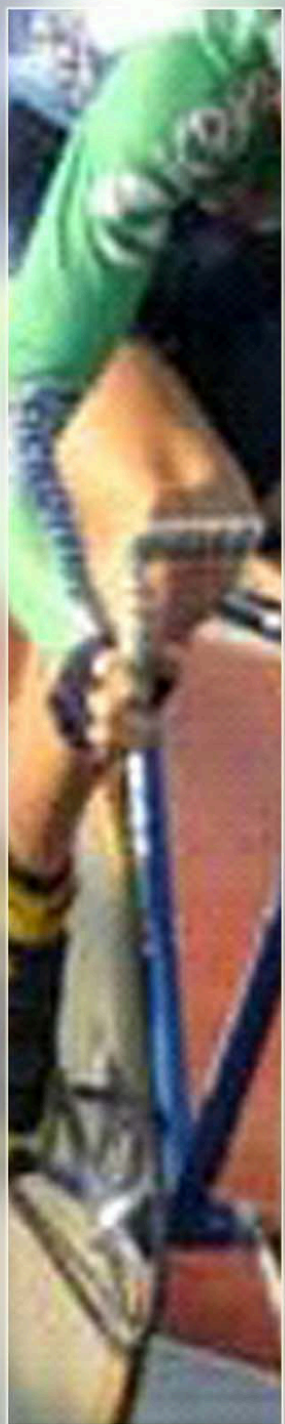
V programu usposabljanja in izobraževanja ne smemo pozabiti štipendiranja, praktičnega usposabljanja dijakov in študentov, strokovnega usposabljanja za zunanje udeležence in tradicionalnih Krkinih nagrad. V okviru tega natečaja je Krka v 34 letih nagradila 2052 mladih raziskovalcev in organizirala simpozije, na katerih so sodelovali številni svetovno uveljavljeni strokovnjaki in znanstveniki.

Raznolikost in možnosti

Možnost za zaposlitev ali višina plače v Krki nista odvisni od spola, barve kože, nacionalnosti ali veroizpovedi. Pogoji za zaposlitev so ustrezna izobrazba, za posamezna delovna mesta pa tudi določene izkušnje in dodatna znanja.

ČLOVEKOVE PRAVICE

Na področju človekovih pravic dosledno upoštevamo nacionalno zakonodajo, ta pa je usklajena z mednarodnimi konvencijami, ki so sestavni del našega pravnega reda.

DRUŽBENA SKUPNOST

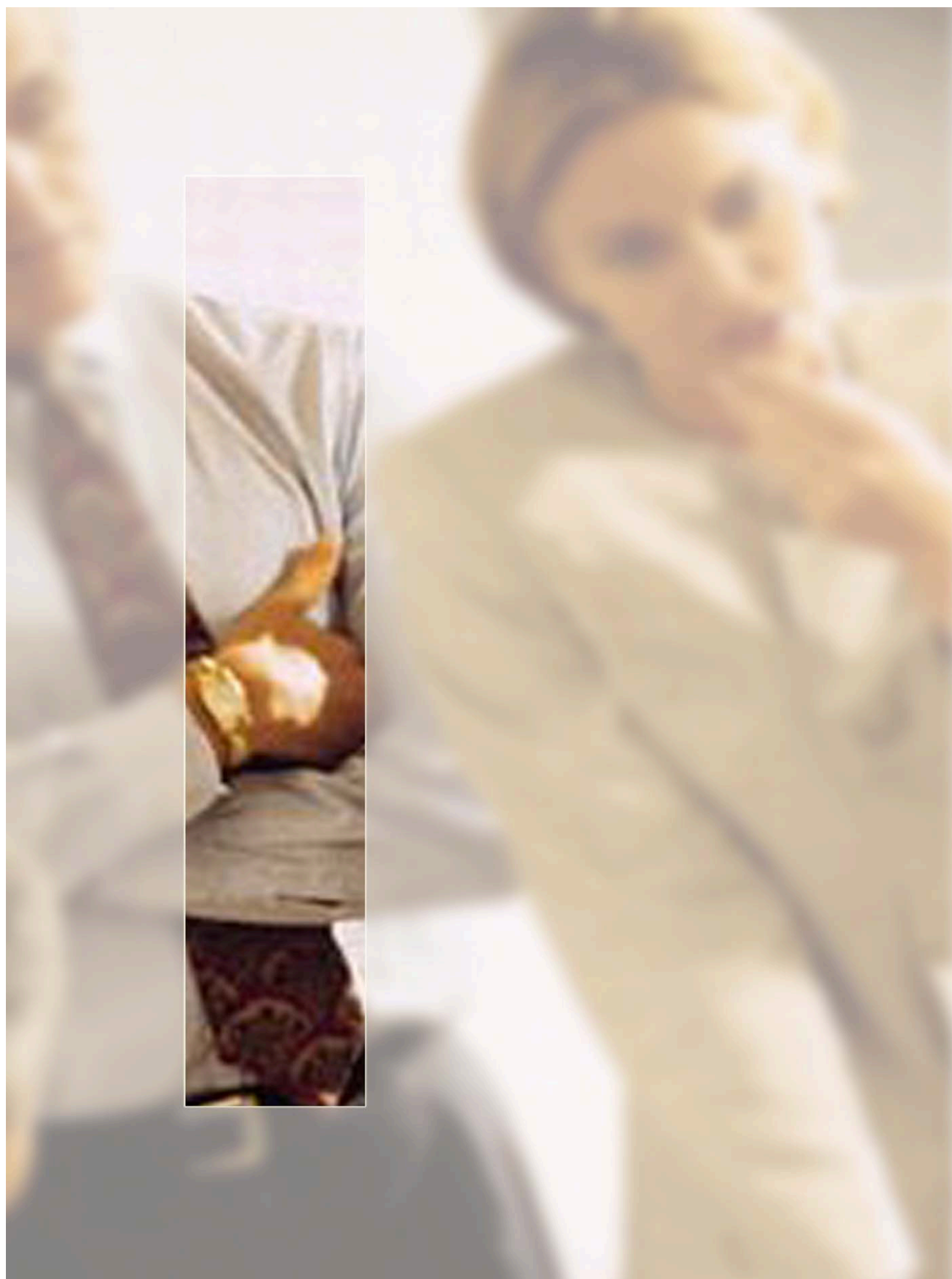
Krka je vsebinsko zelo povezana z lokalnim in širšim družbenim okoljem.

Še posebej pomembni sta naša soodgovornost in skrb za neposredno varstvo okolja. Veliko investicijskih sredstev namenjamo za čistilne naprave ter za razvoj in uvajanje najsodobnejše tehnologije za lastne potrebe, vendar pa so te zmogljivosti namenjene tudi lokalni skupnosti. Posebno skrb namenja varčevanju energije, za kar smo dobili tudi posebno priznanje.

Vseskozi podpiramo znanstveni in tehnološki razvoj na področju medicine in zdravstva, s sponzorskimi sredstvi pa pomagamo pri nakupih sodobnih aparatov in tehnologije. S tem omogočamo dvigovanje kakovosti zdravstvenega varstva prebivalcev na regionalni in državni ravni. Krkini strokovnjaki neposredno sodelujejo v številnih razvojnih projektih lokalne skupnosti in države.

Svojo vključenost v skupnost in soodgovornost za njeno delovanje v Krki dokazujemo tudi z načrtno sponzorsko in donatorsko politiko v zdravstvu, sociali, kulturi in športu. Na ta način prispevamo k večji kakovosti življenja prebivalcev lokalne in širše družbene skupnosti.

Ob tem pa je s socialnega vidika najpomembnejše, da zagotavljamo delo 3648 zaposlenim in še mnogim, ki poslovno sodelujejo z nami kot izvajalci del ali dobavitelji. S tem Krka predstavlja stabilno in urejeno delovno okolje.

Komuniciranje

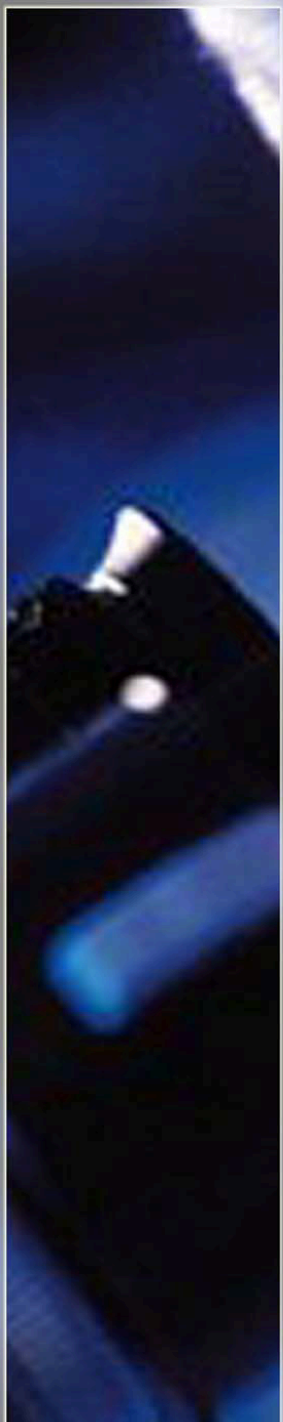
S kakovostnim notranjim in zunanjim komuniciranjem želimo v Krki vsej zainteresirani javnosti posredovati informacije o dejavnostih, izdelkih in poslovanju, o stanju in vplivih na okolje ter tako utrjevati in ščititi ugled in dobro ime podjetja. Potek komuniciranja in informiranja je opredeljen v internih predpisih, posebno pozornost pa namenjamo informiranju ob izrednih dogodkih, povezanih z varstvom okolja.

Interno komuniciranje poteka prek časopisa Utrip, biltena, intraneta, elektronske pošte in obvestil na oglasnih deskah, zunanje pa prek letnih poročil, brošur, novinarskih konferenc, informacij za medije in drugih oblik komuniciranja.

Trajnostni razvoj in s tem vpliv našega podjetja na to čedalje bolj občutljivo področje postajata za zunanjo javnost vedno bolj aktualna tema. Javnost je različna: lokalna skupnost – sosedje, ekološke skupine, mediji, nevladne organizacije, kupci in drugi poslovni partnerji, uporabniki, strokovna javnost, šole in vrtci, državni organi in vladne organizacije, finančna javnost, politična javnost in javne službe. Z njimi o dogajanjih na področju varstva okolja komuniciramo na različne načine. Najbolj običajni so članki v medijih, objave v delničarskem časopisu Utrip prihodnosti in informacije na naši spletni strani. Vsako leto je v letnem poročilu predstavljeno tudi področje varstva okolja. Številnim obiskovalcem Krke predstavimo naše delovanje na okoljskem področju in jim pokažemo posamezne objekte.

Našo odprto komunikacijo potrjujejo številni obiski dijakov in študentov, ki dobijo neposredno informacijo o odgovornem ravnanju z okoljem ter spoznajo postopke ravnanja z odpadki in sodobno tehnologijo čiščenja odpadnih vod.

Okoliško prebivalstvo informiramo prek krajevnega glasila, na javnih obravnavah ob posegih v okolje in občasno na srečanjih s krajanji, kjer posvetimo posebno pozornost varstvu oziroma vplivom na okolje. Glede varstva okolja smo vzpostavili sistem za evidentiranje, spremljanje, dokumentiranje in odgovarjanje na odzive in pritožbe krajanov in širše javnosti. Njihove odzive in pritožbe glede ravnanja z okoljem sprejemajo receptorji 24 ur na dan.

Dosežki in priznanja Krke od leta 2001 do leta 2004

- naziv oglaševalec leta 2000, ki ga podeljuje Slovenska oglaševalska zbornica (marec 2001)
- priznanje za tretje mesto v konkurenci najboljših podjetij na borzi v letu 2000 (april 2001)
- pridobitev standarda ISO 14001 (maj 2001)
- najvišje na lestvici po oceni raziskave Ugled 2001 (september 2001)
- tretje mesto na lestvici ruskega Farmacevtskega vestnika med tujimi farmacevtskimi proizvajalci po prepoznavnosti (marec 2002)
- nagrada Agencije Republike Slovenije za učinkovito rabo energije za energetske najučinkovitejši projekt leta (april 2002)
- priznanje Maison de Qualité za prizadevanja na različnih področjih skrbi za človeka, zlasti na zdravstvenem (april 2002)
- prestižna nagrada poljskega lekarniškega časopisa za vsestransko ponudbo zdravil na poljskem trgu (november 2003)
- priznanje Top 10 za sistematično vlaganje v znanje in skrb za izobraževanje zaposlenih (november 2003)
- drugo mesto na lestvici najuspešnejših farmacevtskih podjetij v Ruski federaciji v letu 2003
- pridobitev pravice do uporabe loga POR že četrto leto zapored
- predsednik uprave Miloš Kovačič v Moskvi dobi najvišje odlikovanje, ki ga predsednik Ruske federacije lahko podeli tujcem – orden prijateljstva (marec 2004)
- mednarodno priznanje britanskega založniškega in svetovalnega podjetja Nicholas Hall v Londonu za oglaševalsko akcijo za Bilobil (april 2004)
- priznanje GZS ob Krkini 50-letnici za prispevek k razvoju širše družbene skupnosti (junij 2004)
- drugič zapored nagrada IR Magazina za odličnost kot najboljše slovensko podjetje v odnosih z vlagatelji (september 2004)
- srebrna nagrada EFFIE za oglaševanje Bilobila v Ruski federaciji (oktober 2004)
- SIQ Ljubljana potrdila, da Krka vzdržuje in razvija sistem vodenja kakovosti in sistem ravnanja z okoljem skladno z zahtevami standardov ISO 9001:2000 in ISO 14001:1996 (november 2004)
- certifikacija sistema za varnost živil na osnovi zahtev HACCP (november 2004)
- prvi del certifikacije sistema varnosti in zdravja pri delu na osnovi standarda OHSAS 18001 (november 2004)

ODGOVORNOST DO PORABNIKOV

Za varnost in zdravje porabnikov med uporabo naših izdelkov poskrbimo in dokazujemo že med pripravo registracijske dokumentacije. Postopki proizvodnje, skladiščenja, kontrole in zagotavljanja kakovosti ter priprave navodil za uporabo naših izdelkov morajo potekati v skladu z registracijsko dokumentacijo in zahtevami dobrih praks, ki so zakonsko opredeljene v farmacevtski industriji. Z upoštevanjem zakonskih določil in njihovim prenosom v interne postopke zagotavljamo porabnikom kakovostna, varna in učinkovita zdravila. Dosledno upoštevanje zakonskih predpisov in določil ter usklajevanje z registracijsko dokumentacijo poteka prek preverjanja v okviru notranjih presoj, GMP-inšpekcij tujih in domačih regulatornih državnih organov, presoj pogodbenih partnerjev, nacionalnih inšpekcij za standarde ISO in sistem HACCP.

Varnost zdravil je nedvomno ena od osnovnih zahtev farmacevtske proizvodnje. Ker želimo ugotoviti morebitna tveganja pri uporabi zdravil in povečati varnost njihove uporabe, upoštevamo nova spoznanja o varnosti zdravil in določila farmakovigilance. Vzpostavljen imamo sistem stalnega spremljanja in izboljševanja varnosti zdravil.

Promocija in oglaševanje farmacevtskih izdelkov sta zakonsko določena. Krka v okviru svojega poslovnega sistema zagotavlja dosledno spoštovanje zakonskih določb, ki urejajo promocijo in oglaševanje farmacevtskih izdelkov.

Da bi lahko zagotavljali kakovost naših izdelkov in odgovorno ravnanje z okoljem, smo v podjetju uvedli sistema kakovosti ISO 9001 in ISO 14001. Smo v fazi vpeljevanja sistema OHSAS, spoštujemo pa tudi načela odgovornega ravnanja.

Zadovoljstvo kupcev in uporabnikov naših izdelkov preverjamo na različne načine:

- s splošnim ugledom Krke,
- z rednimi osebnimi stiki,
- z odzivi na aktivno sodelovanje naših delavcev na simpozijih, kongresih in seminarjih,
- z rezultati GMP-inšpekcij in presoj,
- z reklamacijami ter
- odpoklici s trga.

Kakovost izdelkov spremljamo in ocenjujemo v odstotku reklamiranih serij glede na število sproščenih serij.

V primeru reklamacije izdelka imamo izdelan postopek ravnanja, katerega namen je skrajševati čas odgovora kupcu ter na osnovi korektivnih ukrepov izboljševati kakovost izdelkov.

S strategijo
trajnostnega
razvoja ne
omejujemo
zadovoljevanja
potreb
prihodnjih
generacij.

KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

ZBIRNA TABELA TRAJNOSTNIH PODATKOV

OKOLJSKI PODATKI		2004	2003	2002	2001
VIRI – voda, energija, materiali					
Voda	m ³	2.297.020	3.511.525	3.767.756	4.654.765
pitna voda	m ³	327.926	282.573	287.586	275.783
rečna voda	m ³	1.969.094	3.228.952	3.480.170	4.378.982
Energija	GJ	695.227	676.311	680.243	648.881
elektrika	GJ	242.979	225.678	222.249	208.671
zemeljski plin	GJ	436.127	449.209	457.994	438.093
utekočinen naftni plin	GJ	15.939	0	0	0
ekstra lahko kurilno olje	GJ	182	1424	0	2117
Materiali	t	17.226	17.839	17.540	17.164
surovine	t	11.675	12.411	12.402	13.327
embalaže	t	5551	5428	5138	3837
Odpadna voda	m ³	2.266.907	3.395.100	3.645.000	4.576.613
hladilna voda	m ³	1.265.027	2.451.700	2.659.800	3.516.513
tehnološka odpadna voda	m ³	1.001.880	943.400	985.200	1.060.100
Neraztopljene snovi	t	37	52	53	52
BPK	t	40	29	47	43
KPK	t	182	213	197	212
Dušik	t	45	38	32	78
Fosfor	t	3	1	2	3
Odpadki	t	5893	7345	6328	8117
nevarni odpadki (delna vsota)	t	843	803	581	326
trdni odpadki	t	287	251	251	172
tekoči odpadki	t	556	552	330	154
nenevarni odpadki (delna vsota)	t	5050	6599	5872	7791
odlaganje (delna vsota)	t	4313	5982	5286	7250
mešana embalaža	t	803	855	889	1025
biomasa	t	3510	5127	4397	6225
reciklirni odpadki (delna vsota)	t	737	617	586	541
papir	t	403	367	312	257
plastika	t	64	48	36	38
steklo	t	63	42	42	35
kovine	t	74	50	21	47
les	t	133	110	175	164

Emisije v zrak					
organska topila	t	173	118	239	150
energijsko povezan CO ₂	t	51.050	49.050	53.477	53.718
energijsko povezan SO ₂	t	210	175	173	180
energijsko povezan NO _x	t	74	62	59	62
ozonu škodljive snovi (delna vsota)	kg	260	295	/	/
CFC	kg	0	0	0	/
HCFC	kg	260	295	/	/

Potenciali okoljskih vplivov					
globalno segrevanje	t CO ₂ -ekv.	59.118	60.614	65.867	65.218
tanjšanje ozonskega plašča	t CFC11-ekv.	0	0	0 /	

Skladnost					
izredni dogodki		3	2	3	3

Varstvo okolja					
stroški varstva okolja	milijoni SIT	607	576	564	518
vlaganja v okoljske programe	milijoni SIT	760	302	331	181

SOCIALNI PODATKI	2004	2003	2002	2001
-------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

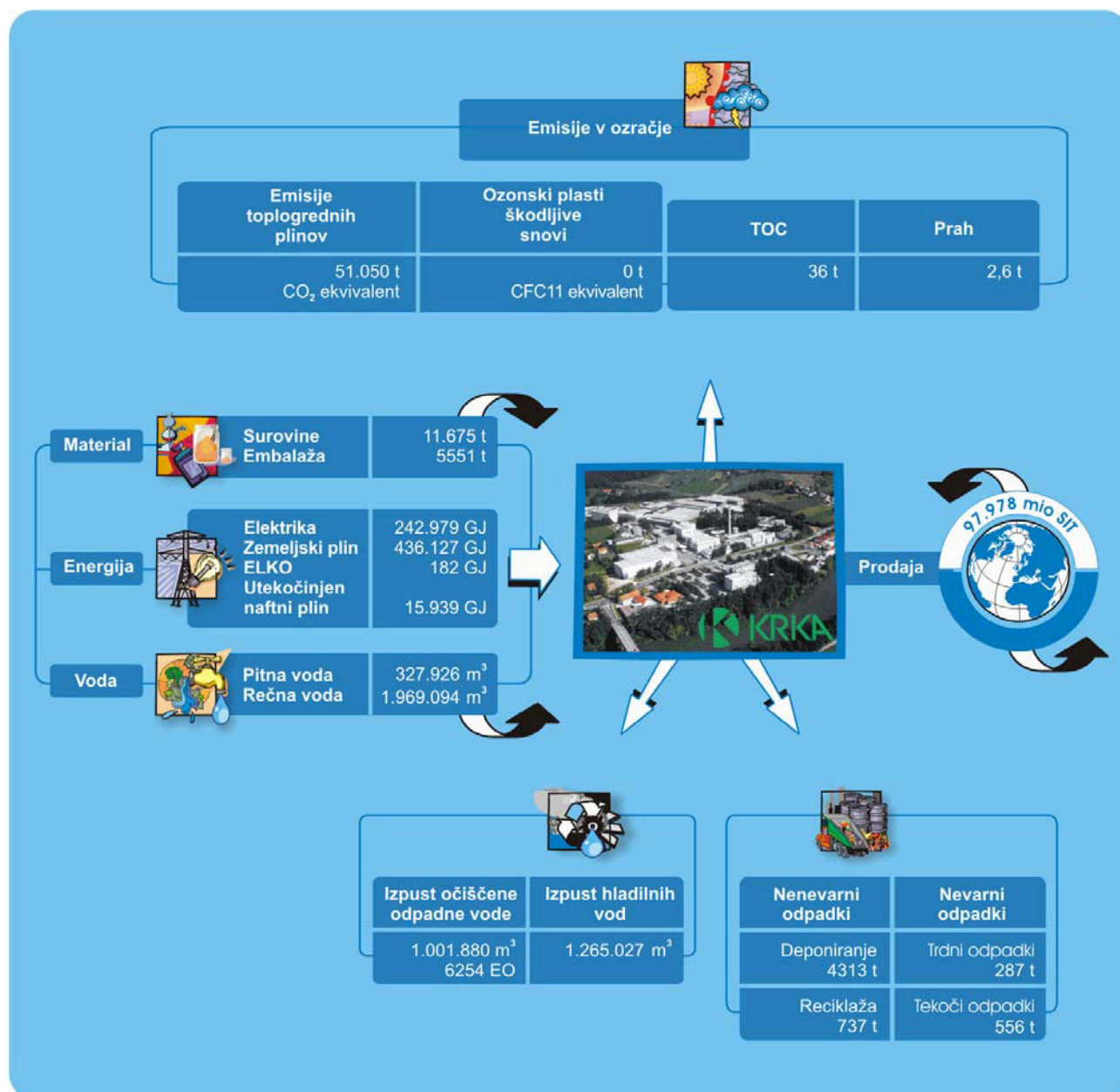
Zaposleni					
število zaposlenih		3648	3528	3399	3254
Slovenija		2932	2973	2975	2946
predstavništva v tujini		716	555	424	308

Zdravje in varnost					
stopnja bolniške odsotnosti	%	5,4	5,3	5,1	5,2
število nezgod		58	62	91	82
število nezgod z bolniškim stažem (LTAR) *		1,17	1,23	2,18	1,92
delež delovnih invalidov	%	5,3	5,0	4,9	4,6

Izobraževanje in usposabljanje					
ure izobraževanja in usposabljanja	ure/zaposlen	37,1	33,1	36,6	21,1
stroški izobraževanja in usposabljanja	SIT/zaposlen	208.200	175.599	148.163	111.037

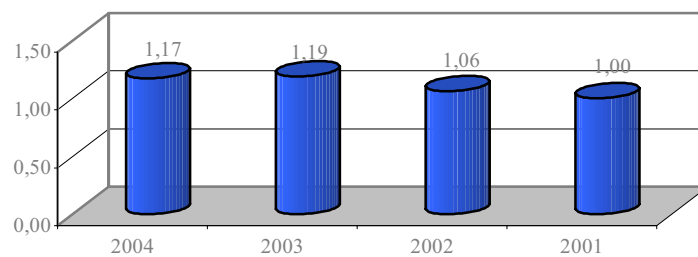
* Podatek velja za Krko Slovenija brez predstavništev v tujini.

TRAJNOSTNA KARAKTERISTIKA

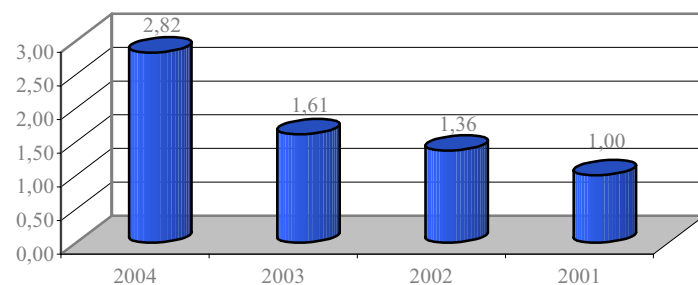

EKOLOŠKOPRODUKTIVNOSTNI INDEKSI (EPI)

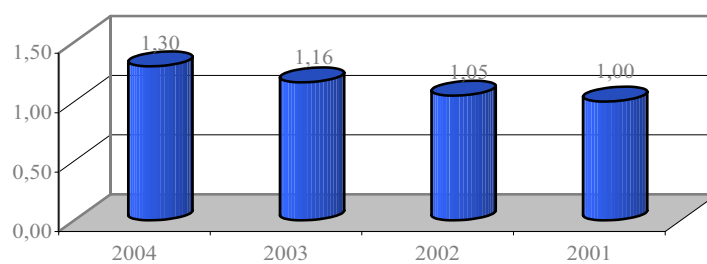
EPI za pitno vodo

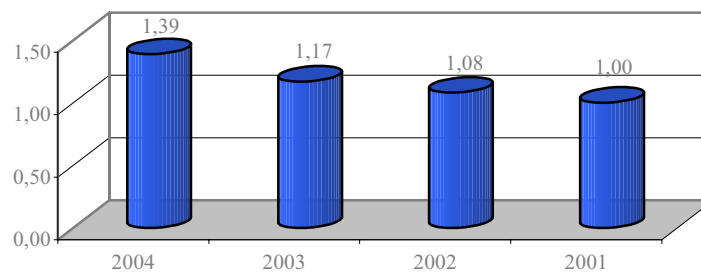
EPI za rečno vodo

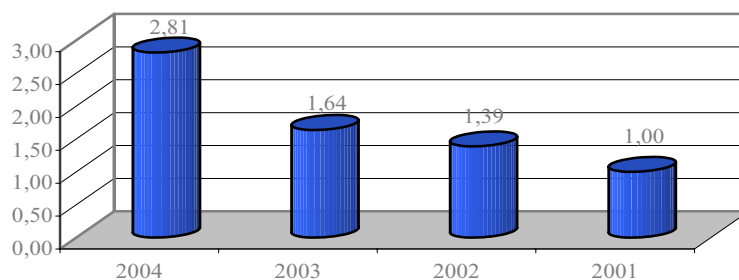
EPI za energijo

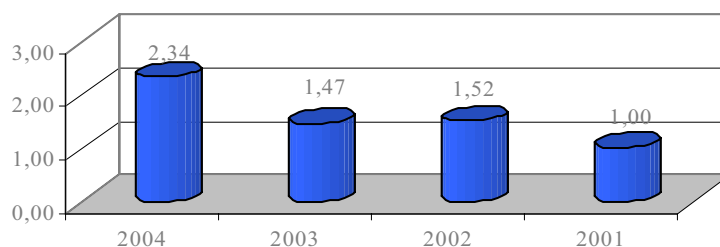
EPI za materiale

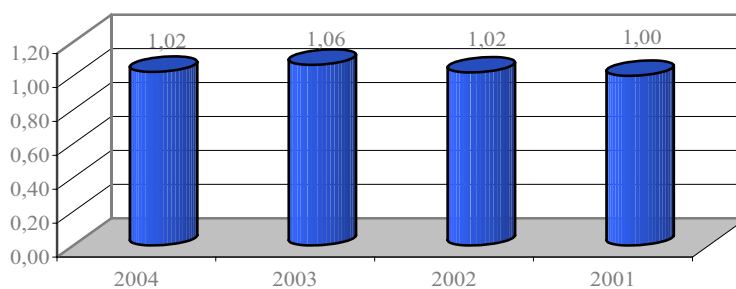
EPI za odpadno vodo

EPI za odložene odpadke

EPI za reciklrne odpadke

Ekološkoproduktivnostni indeks kaže razmerje med prihodki od prodaje in porabo virov. Izhodiščno leto za določitev indeksa EPI je leto 2001.

Primer izračuna indeksa EPI za vodo:

$$EPI \text{ za vodo (leto)} = \frac{\frac{\text{prihodki od prodaje (leto)}}{\text{poraba vode (leto)}}}{\frac{\text{prihodki od prodaje (2001)}}{\text{poraba vode (2001)}}}$$

RAZLAGA KRATIC IN POJMOV

- **BPK** – biokemijska potreba po kisiku
- **CFC in HCFC** – popolnoma halogenirani fluorokloroogljikovodiki in delno halogenirani fluorokloroogljikovodiki, ki jih ureja Montrealski sporazum o zaščiti ozonskega plašča
- **ekvivalent emisij CFC11** – ozonu škodljiv potencial snovi, izražen kot količina, ekvivalentna fluorokloroogljikovodiku CFC-11
- **ekvivalent emisij CO₂** – toplogredni učinek snovi, izražen kot količina, ekvivalentna CO₂ na toplogredni učinek
- **ELKO** – ekstra lahko kurilno olje
- **EO** – enota obremenitve
- **EPI** – ekološkoproduktivnostni indeks, ki kaže razmerje med produkcijo in porabo virov. Porast indeksa predstavlja pozitiven trend.
- **eutrofikacija** – čezmerna obremenitev vodnih ekosistemov kot posledica izpusta nitratov in fosfatov
- **GMP (Good Manufacturing Practice)** – Dobra proizvodna praksa
- **GZS** – Gospodarska zbornica Slovenije
- **HACCP** – (Hazard Analysis and Critical Control Points) – preventivni sistem, ki omogoča identifikacijo, oceno, ukrepanje in nadzor nad morebitno prisotnimi dejavniki tveganja v živilih
- **ISO (International Standardization Organization)** – Mednarodna organizacija za standardizacijo
- **KPK** – kemijska potreba po kisiku
- **LTAR (Lost Time Accident Rate)** – predstavlja število nezgod, ki imajo za posledico 3 ali več dni bolniškega staleža na 200.000 opravljenih delovnih ur.
- **OHSAS (Occupational Health and Safety Management System)** – standard OHSAS 18001, ki opisuje sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu
- **POR** – Program odgovornega ravnanja (**Responsible Care**)
- **TOC (Total Organic Carbon)** – celotni organski ogljik
- **trajnostno poročilo** – poročanje podjetja o svojih ekonomskih, okoljskih in socialnih značilnostih
- **trajnostni razvoj** – razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanje generacije, ne da bi pri tem ogrozil zmožnost prihodnjih generacij, da bi zadovoljevale svoje potrebe. V splošnem ločimo tri stebre trajnostnega razvoja: ekonomskega, okoljskega in socialnega

Izdala in založila: KRKA, d. d., Novo mesto
Oblikovanje: Aljoša Jelen
Fotografije: Jaka Jeraša, arhiv
Tisk: Kreattiva, Koper

